

مکان‌یابی محل استقرار قفس‌های پرورش ماهی با تأکید بر مطلوبیت زیستگاه گونه پرورشی

(مطالعه موردی: پرورش سی‌باس آسیایی در منطقه فراساحلی بوشهر – تنگستان)

سیامک یوسفی^۱، فروغ گودرزی^{۱*}، احمدعلی افشاری^۲، محمد ایزدی^۳

۱- شرکت پروتئین گستر سینا، پروژه پرورش ماهی در قفس (ماهی‌ران)

۲- گروه زیست‌شناسی، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ورامین- پیشوا

۳- دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان

* نویسنده مسئول: fgh_goudarzi@yahoo.com

چکیده

با توجه به رشد سریع دریاپروری، مکان‌یابی استقرار قفس‌های پرورش آبزیان در دریاها به یک ضرورت تبدیل شده است که از ملزومات توسعه پایدار این صنعت به شمار می‌رود. یکی از معیارهای انتخاب سایت در نظر گرفتن شرایط زیستگاهی متناسب با نیازهای فیزیولوژیکی و اکولوژیکی گونه پرورشی است. امروزه با توسعه روش‌های مدل‌سازی مطلوبیت زیستگاه می‌توان از استقرار قفس‌ها در گستره نامناسب برای گونه مورد نظر برای پرورش اجتناب کرد. در این مطالعه با استفاده از مدل آنتروپی بیشینه (Maxent) به نقشه‌سازی گستره مطلوب سی‌باس آسیایی (*Latescalcarifer*) در خلیج فارس پرداختیم تا بررسی کنیم که آیا قفس‌های پرورش این گونه در آب‌های فراساحلی بوشهر در منطقه مناسبی از نظر مطلوبیت زیستگاه قرار گرفته‌اند. نقاط حضور سی‌باس آسیایی از پایگاه داده IOBIS و لایه‌های محیطی از پایگاه Bio-ORACLE دریافت شد. جهت جلوگیری از اربابی مدل، نقاط حضور با فاصله کمتر از ۹ کیلومتر (متناسب با بزرگنمایی مکانی لایه‌های محیطی) از مجموعه داده حذف گردید. در نهایت ۵۶ نقطه حضور و ۱۸ لایه محیطی به عنوان ورودی وارد مدل شدند. طبق نتایج مهم‌ترین عوامل محدودکننده حضور سی‌باس آسیایی در یک منطقه به ترتیب عبارت از حداقل تولید اولیه، حداقل کدورت و حداکثر نیترات بود. طبق نتایج محل استقرار قفس‌های پرورش ماهی در محل نسبتاً مناسبی قرار گرفته‌اند. به این معنی که بخشی از سایت در محدوده کاملاً مطلوب و بخش بیشتر آن در محدوده با شرایط بسیار نزدیک به مطلوب قرار گرفته است. انجام چنین مطالعاتی پیش از انتخاب مکان برای سایت پرورش، به پایداری تولید درازمدت می‌انجامد.

کلمات کلیدی: پرورش در قفس، مکان‌یابی، مطلوبیت زیستگاه، Maxent، سی‌باس آسیایی